

תת"ע 12340/08/22 - מדינת ישראל נגד דורית לימור

בית משפט השלום לתעבורה במחוז תל-אביב (בת-ים)

תת"ע 12340-08-22 מדינת ישראל נ' לימור

כבוד השופט שי שלהבת	בפני
מדינת ישראל ע"י ב"כ עו"ד ששון	מאשימה
דורית לימור ע"י ב"כ אסדי וכן שבת	נגד
	נאשמת

החלטה

מונחת לפני בקשה לזיכוי הנאשמת מהעבירות המיוחסות לה בכתב האישום וזאת בטענה כי עובדות כתב האישום אינן מגלות עבירה.

רקע עובדתי וטענות הצדדים

בהתאם לכתב האישום שהוגש כנגד הנאשמת, ביום 11.8.22, בשעה 8.23, נהגה ברכב מסוג רנו בצומת שבין רחוב ויצמן ביהוד וכביש 461.

בחלק "העבירות" ו"תיאור העבירה" שבכתב האישום נרשם: "נהגת ברכב הנ"ל על אף שנפסלת בתאריך 1/5/22 ע"י בימ"ש השלום ת"א..... מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה ודבר הפסילה הודע לך בתאריך 1/5/22, בניגוד לסעיף 67 לפקודת התעבורה.

יצוין כי מדובר בכתב אישום מתוקן שהוגש במסגרת דיון ההקראה ובכתב האישום המקורי, צוין מועד אחר לפסילת רישיון הנהיגה של הנאשמת.

במסגרת דיון ההקראה, מסר ב"כ הנאשמת כי היא מבקשת להודות בעובדות כתב האישום ולזכות אותה מהעבירה המיוחסת לה, שכן עובדות כתב האישום אינן מגלות עבירה.

ב"כ המאשימה ביקשה שטענת ב"כ הנאשמת תעלה על הכתב בצורה מסודרת והוא אכן עשה כך. המאשימה הגיבה לטענות בתגובה כתובה מפורטת.

במסגרת עתירתו, טען ב"כ הנאשמת טענה מקדמית מכוח סעיף 149(4) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 (להלן: "חסד"פ"). לגישת ב"כ הנאשמת, היות ובכתב האישום שהוגש כנגדה, לא צוינה משך הפסילה שהוטל על הנאשמת וכן לא פורש האם הפקידה את רישיון נהיגתה, הרי שלא ניתן להרשיע את הנאשמת בעבירה המיוחסת לה. בנוסף גרס ב"כ הנאשמת, כי לא צוין בכתב האישום שהנאשמת נהגה בזמן פסילה. לביסוס טענתו, הפנה ב"כ הנאשמת להוראות סעיף 152 לחסד"פ על פיו נוגעת התייחסותו של נאשם (בין אם הודאה ובין אם כפירה)

לעובדות כתב האישום ולא להוראת החיקוק הרלוונטית. כן הפנה להנחיות פרקליט המדינה - הנחיה מספר 3.1 ("הכנה וניסוח כתב אישום") המורה, בין השאר כי "על כתב האישום להיות עשיר דיו בפרטים כדי להציג בפני בית המשפט ובפני ההגנה את התיאור העובדתי אותו מבקשת התביעה להוכיח". בבקשתו, הפנה ב"כ הנאשמת לפסיקה התומכת בטיעוניו וסובר שטענה מקדמית ניתן להעלות בכל שלב משלבי ההליך.

בתגובתה, פירטה ב"כ המאשימה את נסיבות האירוע נשוא העבירה לכאורה ובכלל זה את משך הפסילה שהוטלה על הנאשמת ואת המועד בו הפקידה את רישיון נהיגתה. לגרסתה, בפרק תיאור העובדות שבכתב האישום, יש לכלול את "מלוא הנתונים העובדתיים המצביעים כל כך שנתקיימו יסודותיה של עבירה פלוגית" והיקף סיפור המעשה נתון לשיקול דעתו של מנסח כתב האישום. בהתבסס על עמדתו של כבוד השופט בדימוס י קדמי, קבעה ב"כ המאשימה שסיפור המעשה אינו מיועד להצגת ראיות לביסוס העובדות שצוינו בכתב האישום. עוד גרסה ב"כ המאשימה, כי במקרה זה נכחה הנאשמת במועד ההרשעה בו הוטל עליה עונש הפסילה והפקידה את רישיונה בבית המשפט. כך שידעה שהנה פסולה לנהיגה בעת האירוע נשוא כתב האישום.

לטענת ב"כ הנאשם לפיה לא צוין בכתב האישום שהנאשמת נהגה בזמן פסילה, הפנתה ב"כ המאשימה לכך שנרשם בכתב האישום שהנאשמת נהגה ברכב למרות שנפסלה ואף מצוין מספר התיק בו הוטלה עליה הפסילה. למעלה מן הצורך וככל שיסבור המותב כי היה מקום לציין עובדות נוספות במסגרת כתב האישום, ביקשה ב"כ המאשימה את רשות המותב לתיקון כתב האישום כך שיתווספו בו המילים "נהגה הנאשמת כשהיא פסולה לנהיגה ביוזעין בתת"ע 1522-08-21, מיום 2.8.22, למשך 30 ימים והפסילה ניתנה בנוכחותה". כן סברה ב"כ המאשימה שטענה מקדמית מהסוג העולה במקרה זה, היה מקום להעלות בתחילת ההליך וכי בכל מקרה שמורה למאשימה הזכות להגיש כתב אישום חדש, אף אם יבוטל הנוכחי.

דין והחלטה

לשם בהירות הדיון, יובא להלן נוסח הסעיפים הרלוונטיים להבנתי לדיון שבפני.

סעיף 67 לפקודת התעבורה [נוסח חדש], מתייחס לעבירה של נהיגה בזמן פסילה ומורה:

"מי שהודע לו שנפסל מקבל או מהחזיק רישיון נהיגה, וכל עוד הפסילה בתקפה הוא נוהג ברכב שנהיגתו אסורה בלי רישיון לפי פקודה זו, או מי שנוהג בניגוד לתנאים שנוספו ברשיונו כל עוד הם בתקפם, או מי שהודע לו כי נפסל מהחזיק ברשיון רכב וכל עוד הפסילה בתקפה הוא משתמש באותו רכב או מרשה להשתמש בו, או מי שנהג או הרשה לאחר לנהוג ברכב בניגוד להודעת איסור שימוש או צו איסור שימוש, דינו - מאסר שלוש שנים או קנס מאה אלף לירות, או שני הענשים כאחד. (ההדגשה והסימון אינם במקור - ש.ש.).

סעיף 85 לחסד"פ, קובע מה יכיל כתב אישום

כתב אישום יכיל -

(1) שם בית המשפט שאליו הוא מוגש;

- (2) ציון מדינת ישראל כמאשים או שם הקובל ומענו;
(3) שם הנאשם ומענו;
(4) **תיאור העובדות המהוות את העבירה, בציון המקום והזמן במידה שאפשר לבררם; (ההדגשה אינה במקור - ש.ש.).**
(5) ציון הוראות החיקוק שלפיו מואשם הנאשם;
(6) שמות עדי התביעה."

סעיף 92 לחסד"פ מקנה לבית המשפט סמכות להורות על תיקון כתב אישום "בית המשפט רשאי, בכל עת שלאחר תחילת המשפט, לבקשת בעל דין, לתקן כתב אישום, להוסיף עליו ולגרוע ממנו, ובלבד שניתנה לנאשם הזדמנות סבירה להתגונן; התיקון ייעשה בכתב האישום או יירשם בפרוטוקול."

סעיף 152(א) לחסד"פ מתייחס לתשובת נאשם לכתב האישום שהוגש כנגדו:

"לא בוטל האישום מכוח טענה מקדמית, ישאל בית המשפט את הנאשם מה תשובתו לאישום; הנאשם רשאי שלא להשיב, ואם השיב, **רשאי הוא בתשובתו להודות בעובדות הנטענות בכתב האישום, כולן או מקצתן, או לכפור בהן, וכן לטעון עובדות נוספות בין אם הודה כאמור ובין אם לאו**; השיב הנאשם באחת הדרכים האמורות, רשאי בית המשפט לשאול אותו שאלות, ובלבד שהשאלות לא יחרגו מהדרוש להבהרת תשובת הנאשם; תגובת הנאשם יכול שתיעשה על ידי סניגורו." (ההדגשה אינה במקור - ש.ש.)

סעיף 149 (4) לחסד"פ מכוחו העלה ב"כ הנאשמת את טענתו מורה כלהלן:

"לאחר תחילת המשפט רשאי הנאשם לטעון טענות מקדמיות" ובהן -....

"(4) העובדות המתוארות בכתב האישום אינן מהוות עבירה";

סעיפים 150 ו- 151 לחסד"פ עוסקים בעיתוי העלאתה של טענה מקדמית 150. "נטענה טענה מקדמית, יתן בית המשפט לתובע הזדמנות להשיב עליה, אולם רשאי הוא לדחותה גם אם לא עשה כן; בית המשפט יחליט בטענה לאלתר, זולת אם ראה להשהות את מתן החלטתו לשלב אחר של המשפט; נתקבלה טענה מקדמית, רשאי בית המשפט לתקן את כתב האישום או לבטל את האישום...."

151. "לא טען הנאשם טענה מקדמית בשלב זה, אין בכך כדי למנעו מלטעון אותה בשלב אחר של המשפט, אולם לגבי הטענות המפורטות בפסקאות (1) ו-(3) לסעיף 149 אין הוא רשאי לעשות כן אלא ברשות בית המשפט."

ראשית, בכל הנוגע לשאלת עיתוי העלאת הטענה המקדמית, דומני שהצדק עם ב"כ הנאשם. שילוב האמור בסעיפים 150 ו- 151 לחסד"פ מביא למסקנה כי אלא אם נקבע אחרת, טענה מקדמית מהסוג שהועלה במקרה זה, ניתן להעלות במהלך ההליך ולא דווקא בתחילתו.

עם זאת בכל הנוגע לטענה מהסוג הנטען לפני, יש לתת את הדעת לקביעת בית המשפט העליון במסגרת **עפ** **2647/21 פלוני נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 21.8.2022)

"טענה נגד מידת ההפשטה של כתב האישום הינה טענה מקדמית, אשר יש להעלותה במועד סמוך לתחילת המשפט (ראו: סעיף 149(3) לחסד"פ; ע"פ 3948/03 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 9 לפסק דינו של השופט ד' חשין (13.11.2006) [פורסם בנבו]). ההיגיון הטמון בכלל זה הוא ברור, שכן ככל שנאשם בפלילים לא יעלה השגותיו נגד כלליותו של כתב האישום "על אתר" (רע"פ 72/87 שקיר נ' מדינת ישראל, פסקה 4 לפסק דינו של הנשיא מ' שמגר (11.11.1987) [פורסם בנבו] (להלן: עניין שקיר)) - לא ברור כיצד יוכל לבנות ולנהל כראוי את קו הגנתו.

במקרה שלפני, עלתה הטענה המקדמית בעת הדיון הראשון במסגרתו נדון כתב האישום לגופו. שני דיונים קודמים הסתיימו במתן דחיות לאחר שבדיון השני מסר ב"כ הנאשמת שלא עלה בידיו לקדם את התיק באותו מועד וב"כ המאשימה באותו מועד הסכימה לדחייה כל עוד תהיה אחרונה ובדיון הבא ינתן מענה לכתב האישום. לעניות דעתי, עולה מועד העלאת הטענה לכדי העלאתה "במועד סמוך לתחילת המשפט ואף "בהזדמנות הראשונה" שכן הועלתה כאמור בדיון המהותי הראשון שהתקיים בתיק בעוד שהדיונים הקודמים הוקדשו לדחייה, אפשר שלצורך בחינת טענות הגנה אפשריות או מתוך ניסיון לקדם מו"מ בין הצדדים.

בכל הנוגע לשאלת מידת פירוט כתב האישום, ניתן להפנות לפסיקת בית המשפט המחוזי מרכז במסגרת **ת"פ** **26713-03-21 מדינת ישראל נ ג דמן ואח'** (פורסם בנבו 11.1.22) (להלן: "עניין גולדמן"):

"בהתאם להוראת סעיף 85(4) לחסד"פ, כתב האישום יכול את **"תיאור העובדות המהוות את העבירה, בציון המקום והזמן במידה שאפשר לברר"**. הדיון מחייב אפוא את המאשימה לתאר את עיקרי העובדות המבססות את יסודות העבירות המיוחסות לנאשמים, באופן שיאפשר לנאשמים לנהל את הגנתם ולהבין על איזה בסיס עובדתי תבקש המאשימה להרשיעם. היקף הפירוט נתון לשיקול דעת רחב של המאשימה, ובית המשפט יתערב בו במקרים חריגים בלבד, בהם עלול הפירוט החלקי להוביל לפגיעה בהגינות ההליך. ככל שמתרחקים אנו מליבת האישום, דהיינו מיסודות העבירה המיוחסת, נחלשת גם עוצמתה של חובת הפירוט, וזו אינה מתפרשת כמובן על פני מידע שאינו מצוי בידיעת המאשימה." (ההדגשה במקור -ש.ש.)

כן ניתן לפנות לפסיקתו של בית המשפט המחוזי בירושלים במסגרת **תפ (י-ם) 34268-03-12 מדינת ישראל נ'** **יוסף זיידמן** (פורסם בנבו, 2.1.13) (להלן: "עניין זיידמן"), לפיה:

"3. ביסוד הוראת סעיף 85(4) לחוק עומדת תכלית כפולה: (א) לתת לבית המשפט תמונה של האירועים נשוא כתב האישום, ובפרט על החלק המיוחס לכל נאשם ונאשם. (ב) לתת לנאשם תמונה של העובדות שהמאשימה מתכוונת להוכיח כבסיס להרשעתו, וכפועל יוצא מכך, לתכנן כראוי את הגנתו (ראו י' קדמי, על סדר הדין בפלילים, חלק שני א מהדורה מעודכנת, תשס"ט - 2009, בעמוד 915). בגדר זה, על כתב האישום לפרט נתונים עובדתיים, המלמד על התקיימות יסודותיה של העבירה הנטענת, הן יסוד עובדתי, הן יסוד נפשי (שם, שם). חלקו של הנאשם באירועים הרלוונטי צריך להיות מתואר בבהירות (שם, בעמוד 919; ראו גם בעמוד 1279). עם זאת, אין חובה לכלול התייחסות לטענות הגנה (שם, בעמוד 917). אף אין חובה לכלול את כל שרשרת האירועים הנוגעת לנטען בכתב האישום. די להביא את עיקרי העובדות המצביעות על כך שנתקיימו בנאשם יסודותיה של העבירה, כפי שהוגדרה בחוק (רע"פ

4484/92 רפאל נ' מדינת ישראל, פ"ד מו(5) 176 (1992), בפסקה 5). עם זאת, השמטת פרט מהותי המבטא יסוד מיסודות העבירה, או חיוני להצגה הולמת של התנהגות הנאשם או של הנסיבות שאפפו אותה, עשויה להוות פגם לעניין סעיף 149(3) (שם, בעמוד 1280).

4. לא למותר להוסיף, כי בהקשר זה, נתון למנסח כתב האישום שיקול דעת (שם, בעמוד 915). מקום בו הוכח פגם, נתון לבית המשפט שיקול דעת כיצד לנהוג. ככלל, אם כתב האישום מובן, למרות קיומו של פגם, והפגם אינו מקפח הנאשם בהגנתו, הנטייה היא להימנע מביטול כתב האישום, ולהורות על תיקונו (שם, בעמוד 1287). עצם קיומו של פגם, גם חמור ומשמעותי על פי טיבו, לא מחייב ביטול כתב אישום, אלא אם כן הוטעה נאשם בפועל בגינו, והגנתו קופחה הלכה למעשה (שם, בעמוד 1286).

בחינת המקרה שבפני מלמדת כי, כתב האישום כלל התייחסות לכך שהנאשמת נהגה על אף שנפסלה והתייחסות לכך שהודעה על הפסילה ניתנה לה. כתב האישום אינו כולל ציון כי הפסילה עומדת בתוקפה ואינו נוקב בתאריך הפקדת רישיון הנהיגה.

דומני כי על פניו, יש ממש בטענת ב"כ הנאשמת לפיה לא כלל כתב האישום את כל העובדות המקימות את העבירה הנקובה בסעיף 67 לפקודת התעבורה. עם זאת, הרי שבהתאם לאמור בפסקי הדין בעניין גולדמן וזידמן נקובות בכתב האישום העובדות העיקריות הנדרשות לצורך ברור אשמתה של הנאשמת. לעניין זה, ניתן לראות בעובדות הנקובות בכתב האישום כ"עיקרי העובדות" המצביעות על התקיימות יסודות העבירה, באופן ההופך את האישום למובן ולראות בעובדה שהפסילה עומדת בתוקפה, כ"נבלעת" בין עובדות כתב האישום המצוינות.

בכל מקרה, ברור להבנתי מציון העובדות כתב האישום שלטענת עורכו, נהגה הנאשמת בעת שהיא פסולה מנהיגה.

אף אם אניח כי קיים פגם בניסוחו הנוכחי של כתב האישום, הרי שכאמור בפרשות גולדמן וזידמן המוזכרות, יש לבחון האם הפגם האמור עלול לקפח את הגנת הנאשמת באופן שיביא לביטול כתב האישום.

דומה כי רוב הפסיקה שעסקה בטענות הנוגעות לעמידת כתבי אישום בפירוט הנדרש מכוח סעיף 85(4), עסקו בסוגיית הרכיבים העובדתיים הקשורים לפירוט עובדות העבירה באופן שמאפשר לנאשם לכלכל את הגנתו ולא לשאלה המשפטית, האם יש בעובדות בכדי לענות על לשון הסעיף הספציפי.

לאור זאת, הרי שעל מנת לבחון האם הפגם הנטען עולה לכדי קיפוח הגנת הנאשם, יש להבנתי לפנות לפסיקה שעסקה בניתוח הוראות סעיף 67 לפקודת התעבורה בגינו הואשמה הנאשמת.

בעניין **רעפ 42/05 אברהים אזברגה נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו 13.2.2005) (להלן "עניין אזברגה"). אמר בית המשפט העליון את הדברים הבאים:

"שנית - וזה העיקר - המבקש אינו טוען כי לא ידע על פסילתו מלנהוג. כל טענתו היא כי עובדה זו לא הופיעה בעובדות כתב האישום. לפיכך, בהרשעת המבקש לא נגרם כל עיוות דין ודין הבקשה להדחות (ראו: רע"פ 1819/97 מחאג'נה נ' מ"י (לא פורסם); רע"פ 3845/04 חג'ג' נ' מ"י (טרם פורסם); והשוו: סעיף 215 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982; רע"פ 7001/98 לוי נ' מ"י (לא פורסם, פסקה 6)). אין לשכוח גם כי "ההלך הפלילי אינו תחרות, לא

ספורטיבית ולא אחרת. המשפט אינו משחק" (ע"פ 656, 639/79 אפללו ואח' נ' מ"י, פ"ד לד (3) 575, 561 ו').

דברים אלו נאמרו במסגרת בקשה לרשות ערעור על הרשעת הנאשם, אך דומני שניתן ללמוד מהם גם לעניינו.

גזירה שווה מהקביעה לפיה העובדה שהידיעה בדבר הפסילה לא פורטה בכתב האישום, אינה מביאה לזיכוי, מביאה להבנתי למסקנה כי היעדר ציון העובדה שהפסילה עומדת בעינה והתייחסות לסוגית הפקדת הרישיון (נקודות שניתן לטעון שעוצמתן פחותה מאי ציון העדר ידיעתו של הנאשם על פסילתו), אינה גורמת לקיפוח הגנתה של הנאשמת באופן משמעותי ביותר. לכך תיתוסף העובדה שלא נטען על ידי הנאשמת בשלב זה, שלא ידעה על הפסילה ואף מכוח כך, לא ניתן לומר בשלב זה שקופחה הגנתה באופן שאינו יכול לעמוד.

שילוב האמור בעניין אזרגה עם העדפת בית המשפט לתיקון כתב האישום תחת ביטולו כאמור בעניין ג דמן וזיידמן, מביא להבנתי למסקנה שאף אם אלך בדרכו של ב"כ הנאשמת ואראה בלשון כתב האישום כחסרה, הרי שהסעד הנכון יהיה תיקון כתב האישום על ידי המאשימה ולא ביטולו.

אין בכך בכדי לחסום את הנאשמת מלהעלות כל טענה בקשר לידיעתה על הפסילה, או כל טענת הגנה אחרת בהמשך התהליך.

לאור האמור לעיל, הרי שאין בידי לקבל את עתירת ב"כ הנאשמת.

תחת זאת, אקבל את בקשת המאשימה ואתיר את תיקון כתב האישום שהוגש על דרך של הוספת מועד תחילת הפסילה, מספר ההליך במסגרתו הוטלה הפסילה, משך הפסילה והתייחסות לשאלה האם ניתנה הודעת הפסילה בנוכחות הנאשמת.

יוסף להבנתי, כי טוב יעשו רשויות התביעה במידה וידאגו לכך שכתבי האישום המוגשים בעבירה העומדת כנגד הנאשמת, יכללו מלכתחילה את הפרטים הנקובים בכתב האישום שיוגש בהליך זה לאחר תיקונו. דבר זה ימנע חוסר בהירות נטענת ובמובן זה, נכון לראות את עתירתו של ב"כ הנאשמת לכל הפחות כהערה מאירת עיניים שיש בכוחה לשפר את איכותו של ההליך המשפטי.

התיק יקבע לתזכורת צדדים ליום 30.5.23, בשעה 9.00. ככל שהמועד האמור אינו נוח לב"כ הנאשמת, יודיע נא על כך לבית המשפט.

ניתנה היום, ד' אייר תשפ"ג, 25 אפריל 2023, בהעדר
הצדדים.